

ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਸੀ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ

“ਭਾਰਤ ਮਾਤ ਦੇ ਪੁੱਤ ਸਪੂਤ ਬਣ ਗਏ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰ ਮਚਾ ਗਏ ਨੇ।

ਅਸਮਾਈਲ ਮਨਸੂਰ ਸੀ ਸ਼ੇਰ ਬਾਂਕੇ, ਜਾਨ ਹਿੰਦ ਤੇ ਘੋਲ ਘੁਮਾ ਗਏ ਨੇ।

ਮਨ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਖਾਤਰ, ਰੈਹੰਦਾ ਸੀਸ ਬਾਕੀ ਉਹ ਵੀ ਲਾ ਗਏ ਨੇ।

ਮਾਇਆ ਵਾਲਿਓ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰ ਦੇਓ, ਕਾਸਮ ਅਲੀ ਖਾਨ ਜੀ ਸਮਝਾ ਗਏ ਨੇ।

ਅਬਦੁਲ ਗ਼ਨੀ, ਚਸਪਾਈ ਖਾਨ, ਖਾਨ ਦੋਦੇ, ਤਿੰਨੇ ਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਕਹਾ ਗਏ ਨੇ।

ਭਾਵੇਂ ਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਾਮ ਤਾਂਈ, ਬਾਤ ਸਮਝ ਕੇ ਯੁੱਧ ਮਚਾ ਗਏ ਨੇ।

ਕਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕਿਰਚ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ, ਅੱਜ ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਲਟਕਾ ਗਏ ਨੇ।

ਰੈਹਮਤ ਅਲੀ ਅਤੇ ਹਾਕਿਮ ਅਲੀ ਦੋਨੋਂ, ਬਾਜ਼ੀ ਸਿਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਗਏ ਨੇ।

ਚੇਤੇ ਨਾਮ ਨਾ ਹੋਰ ਜਵਾਨ ਬਹੁਤੇ, ਖਾਤਰ ਹਿੰਦ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਾ ਗਏ ਨੇ।

ਜਿੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਗੋਰਿਆਂ ਪਾਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ, ਵਾਂਗ ਬਕਰੇ ਦੇ ਝਟਕਾ ਗਏ ਨੇ।”

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਕਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੂਰਬੀਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੰਗੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂ ਜਾਮੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਤਾ, ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ 100 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਲਹਿਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਨਾ ਛਿੱਪਣ ਵਾਲੀ ਸਲਤਨਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਚੀਨ, ਜਪਾਨ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਮਲਾਇਆ, ਬਰਮਾ, ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਹੁਨਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਲਹਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਲਹਿਰ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਲਈ ਆਪਣਾ ਤਨ, ਮਨ ਤੇ ਧੰਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੇ 1857 ਦੇ ਗ਼ਦਰ ਦੀ ਭੁੱਲੀ ਵਿਸਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ, ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਬਜ਼ ਬਜ਼ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਕਾ, ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ, ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ, ਕਰਤਾਰ ਸਰਾਭਾ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਤੇ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਾਗ਼ੀ ਹੋ ਜਾਣਾ।

15 ਫਰਬਰੀ 1915 ਨੂੰ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫੌਜੀ ਦੇਸੀ ਪਲਟਨਾਂ “ਪੰਜਵੀਂ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟਰੀ” ਤੇ “ਮਲਾਇਆ ਰਿਆਸਤੀ ਗਾਈਡ”। ਇਹਨਾਂ ਦੋਨੋਂ ਪਲਟਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮ ਰੰਗੜ ਰਾਜਪੂਤ ਤੇ ਪਠਾਣ ਸਿਪਾਹੀ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਫਸਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾਂਡ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਰਵੱਈਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰੱਖਦੇ। 1913 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗ਼ਦਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗ਼ਦਰੀ ਸਾਹਿਤ ਛਪਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਉਸਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਪਲਟਨਾਂ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ। ਸਤੰਬਰ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ

ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ , ਅਮਰੀਕਾ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਮਨੀਲਾ, ਪੀਨਾਂਗ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਗ਼ਦਰੀ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਠਹਿਰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਜਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦੀਪ ਜਗਾਉਂਦੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕਦਮ ਤਤਪਰ ਹੋ ਉਠੇ। ਦੂਸਰਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸਲਾਮੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਵੀ ਨਫਰਤ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬਗ਼ਾਵਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਵੀਂ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟਰੀ ਦਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਈ. ਵੀ. ਮਾਰਟਨ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਤੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ, ਘਟੀਆ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਇਸ ਰੈਜ਼ਮੈਂਟ ਵਿੱਚ 800 ਸਿਪਾਹੀ ਸਨ।

ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗ਼ਦਰੀ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੁਪਤ ਚਿੱਠੀ ਮਿਲ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਭਿਣਕ ਪੈ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਲਾਇਆ ਰਿਆਸਤੀ ਗਾਈਡ ਪਲਟਨ ਨੂੰ ਪੀਨਾਂਗ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਛੱਤੀਵੀਂ ਸਿੱਖ ਰਜ਼ਮੈਂਟ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਰਖਵਾ ਲਏ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪੰਜਵੀਂ ਪਲਟਨ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਅਗਰ ਸਾਥੋਂ ਹਥਿਆਰ ਹੀ ਲੈ ਲਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗ਼ਦਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਿੱਥੇ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੋਰੇ ਅਫ਼ਸਰ ਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਵੀ ਗੋਰਾ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸਭ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸਮਾਈਲ ਖਾਨ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਾਰਕਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜੀਆਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ। ਇੱਕ ਟੁਕੜੀ ਜਰਮਨ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ, ਦੂਸਰੀ ਹੈੱਡ ਕੁਆਟਰ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਤੇ ਤੀਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ। ਜਰਮਨ ਕੈਂਪ ਉੱਤੇ ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਜਰਮਨ ਕੈਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੈੱਡ ਕੁਆਟਰ ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਤੀਸਰੀ ਟੋਲੀ ਨੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਗੋਰੇ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਆਮ ਗੋਰੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿੱਤੇ।

ਇੱਕ ਦਮ ਬਿਨ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਟੋਲੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਿਲੇ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ ਸਗੋਂ ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ ਗਏ। ਏਨੇ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਰਾਹੀਂ ਜਪਾਨੀ, ਚੀਨੇ, ਫਰਾਂਸੀ ਤੇ ਰੂਸੀ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੋਰੇ ਪੁਲਸ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਏ ਤੇ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫੌਜੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਐਧਰ ਓਧਰ ਖਿੰਡ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਕਤੀ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੋ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਗਭਗ 41 ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ 15000 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 3 ਬਾਗ਼ੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਈ ਗਈ ਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਦਾ ਯੋਜਨਾ ਰਹਿਤ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਏ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਾਂਗ ਹੀ 130ਵੀਂ ਬਲੋਚ ਰਜ਼ਮੈਂਟ ਨੇ ਰੰਗੂਨ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪਲਟਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਰਾ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਾਫ ਨਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੋਰਾ ਅਫ਼ਸਰ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 16 ਜਨਵਰੀ 1915 ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ, 53 ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗੁੰਮਨਾਮ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਦੇ ਨਾ ਭੁੱਲਣਯੋਗ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 100 ਸਾਲ ਬਾਅਦ 2015 ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੇ ਬਾਗ਼ੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਏਹੋ ਜਿਹੇ ਗੁੰਮਨਾਮ ਸ਼ਹੀਦ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਰਕੇ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 800 ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਖੋਜ ਦੇ ਉਪਰੰਤ ਉਂਗਲਾਂ ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਜੋਗੇ ਨਾਂ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਬਾਕੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਨਾਮੋਨਮੂਦ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਪਾੜੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੇਠ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ 2013 ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੌ ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਲਹਿਰ ਕਹਿਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਸਨ। ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਹ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਆਪੋ ਵਿਚੀਂ ਪਾੜੇ ਰਹਿਣ। ਅਗਰ ਲੋਕ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਜੇ 100 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਤਾਂ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੀ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੌੜੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸੋਚ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਚਾਰ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਰੰਗ, ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਛੂਤ-ਛਾਤ ਤੇ ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਆਇਨੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਜਰੂਰ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਦ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ।

ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਵੈਚ

604 760 4794